

EL PLA

Publicació del Pla de Mallorca

MAIG 2021 | Núm. 10

DOSSIER

Laboratori de bones pràctiques turístiques?

Redacció El Pla. - El Pla de Mallorca es reivindica com a nova destinació turística, lluny del producte explotat des de fa dècades a la nostra illa: el sol i platja, la massificació i el turisme d'excessos. El valor turístic que impulsa el Pla resideix en tot el contrari: poca gent, tranquil·litat, ruralitat, gastronomia, patrimoni i cultura. Dossier a pàgs. 3 - 15.

Santuaris: una vella nova opció

Redacció El Pla. - Visitem els santuaris de Cura, Montis-sion, Consolació i Bonany per conèixer la seva oferta d'allotjament. Pàg. 12.

Itinerem: projecte que connecta patrimoni i turisme

Redacció El Pla. - Al Pla hi ha una vintena d'antigues possessions que avui funcionen com a recurs turístic. Pàg. 14.

Projecte SuSTowns: Montuïri esdevé escenari de turisme sostenible

Redacció El Pla. - El municipi i tota la comarca del Pla experimenten amb aquest projecte, que forma part d'INTERREG MED, programa de cooperació europeu transnacional per a la zona del Mediterrani. Xerram amb el seu equip tècnic per conèixer els detalls de l'iniciativa.

Pàgs. 6 - 9.

La fitxa ambiental per al sector turístic: una proposta de Pla de Mallorca XXI

Podria situar la comarca al capdavant en matèria d'innovació, digitalització i medi ambient. Segueix a pàg. 5.

Apunts del Pla: Xaboles, ovelles, paracaigudista, vídues

Ciment Picornell-. Una nova postal de la Mallorca interior. Pàg. 20

"Sant Joan, anys enrere. Imatges per al record"

Es presenta un llibre amb fotografies antigues del municipi, coordinat per Amador Bauçà i Climent Picornell. Pàg. 21.

ALGAIDA - ARIANY - COSTITX - LLORET DE VISTALEGRE - LLUBÍ - MARIA
DE LA SALUT - MONTUÏRI - PETRA - PORRERES - SANTA EUGÈNIA -
SANT JOAN - SENCELLES - SINEU - VILAFRANCA DE BONANY

PLA DE MALLORCA XXI

El Pla

Publicació periòdica
del Pla de Mallorca

Núm. 10- MAIG 2021

Edita:

Associació Pla de Mallorca XXI

PLA DE MALLORCA XXI

info@plademallorcaxxi.com
www.plademallorcaxxi.com

Part de les informacions
recollides a El Pla són
generosament facilitades
pels següent mitjans de
comunicació local:

- Es Saig (Algaida)
- Titoieta Radio (Algaida)
- Fent carrerany (Maria)
- Bona Pau (Montuïri)
- Serra Mamerra (Pera)
- Llum d'oli (Porreres)
- Butlletí digital Porreres
- Mel i Sucre (Sant Joan)
- Sa Sella (Sencelles)
- Dínola (Sineu)
- Sa Plaça (Sa Pobla)

Coordinació d'aquest número:
Tomeu Obrador

Redacció El Pla: Juanjo Suárez i
Maria Reyero

Consell assessor: Climent
Picornell i Jaume Garau

Col·laboradors a aquest número:
Mancomunitat del Pla (Joana Maria
Pasqual, Joan Cifre Pedro Bergas,
Catalina Mir), Fundació Musol
(Beatriz Martín, Maria Antònia
Martí i Francesco Filippi), Fundació
Itinerem (Diego Zaforteza),
agroturisme Roqueta (Toni
Gelabert), Can Moio (Cata
Moncadas), Santuari Cura (Rafel
Vidal), Santuari Monti-Sion (Lina
Santmartí i Jaume Barceló), Amador
Bauçà Climent Picornell.

Fotos: mitjans de comunicació
locals, xarxes socials dels
ajuntaments, cedides per les
persones entrevistades.

*El Pla és un diari informatiu
independent i plural que
defensa la llibertat d'expressió.
Les opinions expressades a les
seves pàgines no són assumides
necessàriament per la
publicació, sinó que pertanyen
als seus autors i autòres, que en
són responsables.*

Editorial

Al Pla de Mallorca el turisme ha anat agafant força, si bé encara conserva en gran mesura les seves principals senyes d'identitat, com ara la tranquil·litat, l'autenticitat, la bona gastronomia i les tradicions singulars. Però cal preguntar-nos quin camí s'ha de seguir. No debades, la pandèmia de la COVID-19 ha deixat en evidència, com ja advertien des d'anys enrere ecologistes i d'altres experts, els riscos del monocultiu turístic.

En aquests moments, l'oferta d'allotjament turístic al Pla està protagonitzada per agroturismes, establiments de Turisme d'Interior, possessions i santuaris amb hostatgeries. Per suposat, cal afegir-hi el 'boom' també viscut a l'interior de la comarca amb les anomenades cases vacacionals i el lloguer turístic. Molts habitatges compleixen amb el requisits i les normes legals, però també n'hi ha molts que no.

En aquest número d'El Pla posam sobre la taula el paper i les intencions de la Mancomunitat, analitzam l'estat real de l'oferta d'allotjaments i explicam projectes interessants i dinàmics com ara el 'SuSTowns' i la Fundació Itinerem.

Queda clar que els reptes són majúsculs i que la coherència en la planificació i les bones pràctiques en seran les claus de l'èxit. Aquí hi entren en joc termes com responsabilitat ambiental, ètica, innovació, diversificació, participació, autoestima i seny.

Dossier

NOUS MODELS TURÍSTICS

Reportatge

Pla de Mallorca: una nova destinació turística?

La Mancomunitat aposta per reforçar la promoció conjunta

Tòneu Obrador, Redacció El Pla. – Els ajuntaments de la comarca del Pla de Mallorca tenen els seus propis criteris, les seves prioritats i les seves línies d'actuació en matèria turística. Basta pegar una ullada a les diferents pàgines web municipals i als respectius perfils de les xarxes socials per a comprovar-ho. No obstant això, la Mancomunitat Pla de Mallorca (mancomunitatplademallorca.net), presidida per Joana Maria Pasqual, aposta per l'impuls en conjunt a través del seu Departament de Promoció Econòmica.

Exactament, de l'esmentada àrea de la Mancomunitat del Pla, cal destacar la feina dels AODL (Agent d'Ocupació i Desenvolupament Local): Llúcia Llompart (Orientació Laboral) i Pedro Bergas i Catalina Mir (ambdós d'Ocupació i Desenvolupament Local).

Amb l'objectiu d'impulsar el turisme es contempla, concretament, la generació d'esdeveniments turístics al Pla de Mallorca; gestió de les xarxes socials i la web www.plademallorca.net; gestió de les oficines d'informació turística (ubicades a Sineu i Petra) i foment de la marca 'Pla de Mallorca'.

Precisament, a l'octubre de 2020, la Mancomunitat va presentar la instal·lació d'un dels panells informatius que es troben situats

Presentació de la marca 'Pla de Mallorca'.

a cada un dels municipis. Aquests cartells identificatius s'han realitzat en el marc de les ajudes del Consell de Mallorca, Departament de Turisme i Esports, per a la promoció turística. La finalitat és clara i directa: "El Pla de Mallorca, compost pels 14 petits pobles que formen part de la Mancomunitat, tenen una identitat comuna. Aquesta identitat cultural, paisatgística, de llengua i cultura pròpies de Mallorca dóna cohesió a la comarca, que al llarg del temps ha preservat una manera de viure i de conrear els cereals, entre d'altres queviures, que avui es converteixen en elements o punts forts de cara a la promoció

Joana Maria Pasqual, presidenta de la Mancomunitat del Pla; Pedro Bergas i Catalina Mir, AODL, i Joan Cifre, gerent.

d'un turisme d'interior que sigui motor per a l'ocupació i revitalització de l'economia productiva. L'impuls de la marca del 'Pla de Mallorca' és un primer pas en el camí emprès de sumar esforços i sinèrgies per a la promoció turística i l'impuls del producte local i de proximitat".

En aquest sentit, des de la Mancomunitat es considera que la suma d'esforços per part dels ajuntaments, i en conseqüència la suma de més doblers, potenciaria millor el turisme en conjunt: es podrien fer bons vídeos promocionals i moltes altres iniciatives en comú. No debades, la promoció i el foment de l'ocupació al Pla de Mallorca, la formació, l'emprenedoria i el foment del turisme d'interior (reforçament de la marca 'Pla de Mallorca, Paradís Rural' com a segell de turisme propi, sostenible amb el seu entorn) en són pilars bàsics. I es pretén crear una cohesió i un sentiment de pertinença, i que la mateixa població sigui la millor ambaixadora del Pla pels visitants.

Com indica la mateixa Mancomunitat, "els establiments hotelers de la comarca han experimentat un notable augment al llarg dels darrers anys. Aquest fet es troba directament relacionat amb la promoció del turisme d'interior, dirigit als que cerquen alguna cosa

més que 'sol i platja' a les illes". Molts d'aquests allotjaments es troben a antigues possessions o cases de poble rehabilitades i reconvertides.

Evidentment, al Pla, també hi ha hagut un espectacular auge de les anomenades cases vacacionals i del lloguer turístic tan controvertit i tan de moda. Per tot plegat, segons distints experts i fonts fidedignes, es calcula que hi ha una capacitat de més de 7.000 places d'allotjament.

Aprofitant l'ambiciós projecte 'SuSTowns', explicat detalladament a aquesta mateixa revista, la Mancomunitat subratlla la viabilitat del procés participatiu obert amb la ciutadania, dissenyant-se un pla estratègic d'ocupació local.

Entre les avantatges-virtuts que presenta la comarca del Pla, cal comentar la posada en valor del patrimoni cultural, de les tradicions, de la xarxa de camins, del contacte amb la natura i la ruralia, les infraestructures d'allotjament, la variada i suggeridora oferta gastronòmica, etc. Justament en aquest context de crisi sanitària mundial pel coronavirus (COVID-19), destinacions com la del Pla de Mallorca han agafat empenta per fugir de les aglomeracions, apostar pel contacte amb la natura i el producte local. ●

La “Fitxa Ambiental per al sector turístic”

Propostes per una comarca pionera en innovació i responsabilitat ambiental

Redacció El Pla. – La incertesa econòmica en la qual ens hem instal·lat a conseqüència de la crisi sanitària fan necessari afrontar els debats socials, ambientals i econòmics que s’havien anat ajornant. La COVID-19 ha evidenciat i agreujat els problemes que ja patíem i que, no ho oblidem, se situen en un context d’emergència climàtica, la qual ja no podem evitar afrontar. Així, entenem que el turisme, com a activitat econòmica principal a les Balears, hauria de liderar també les mesures d’adaptació al canvi climàtic i fer del Pla de Mallorca un destí pioner en innovació i responsabilitat ambiental.

Per la seva configuració i modalitats d’oferta turística, el Pla compta amb un avantatge competitiu amb altres destinacions, i fins i tot dins la mateixa illa n’és un cas particular. Per a enfortir la competitivitat de la comarca dins el sector turístic hem plantejat en els darrers mesos una sèrie de propostes a les institucions, com la creació d’una plataforma digital pròpia que recollís la informació sobre l’oferta turística del Pla, el disseny de rutes culturals patrimonials posant en valor els municipis de la comarca en conjunt o la creació d’una etiqueta de productes de proximitat.

Una de les iniciatives que proposam des de Pla de Mallorca XXI amb la col·laboració d’Associació de Llicenciats en Ciències Ambientals de les Illes Balears – ALCAIB és la creació d’una “Fitxa Ambiental per al sector turístic”, ja que creiem que podria situar la comarca al capdavant en matèria d’innovació, digitalització i medi ambient. A semblança del

que va representar la Q de Qualitat o la qualificació d’Hotel Modernitzat, aquesta Fitxa seria el distintiu de qualitat del futur en el qual quedarien reflectides les bones pràctiques energètiques, el respecte al medi ambient i l’adaptació al canvi climàtic. Amb una categorització semblant a les estrelles actuals, es qualificaria l’establiment (restaurant, hotel, agroturisme o lloguer vacacional) en funció de les bones pràctiques en disminució de la petjada ecològica.

Per a mesurar la petjada ecològica d’un establiment i qualificar-lo dins una categoria determinada s’haurien de contemplar tant les emissions directes com les indirectes, com per exemple: el consum energètic i la font d’energia, la generació i gestió de residus, el consum d’aigua, la procedència dels proveïdors, les solucions al transport per als clients, etc.

La Fitxa Ambiental, a més dels obvis resultats a nivell ambiental, també milloraria la confiança dels clients i la qualitat del servei i del producte. A més, en posar en valor el producte de proximitat, contribuiria a consolidar i dinamitzar l’economia local i potenciar la xarxa d’economia solidària.

Tot plegat, el pla estratègic en matèria turística ha d’enfortir la percepció del Pla com a “comunitat no estàndard”, com planteja Celestí Alomar (vegeu El Pla #1). Dins el fet d’oferir un producte turístic, el Pla pot oferir matisos i fets particulars amb una experiència singular, original i autèntica, basada en el respecte al medi ambient i la sostenibilitat. ●

L'entrevista

"L'objectiu de SuSTowns és promoure un model de desenvolupament turístic sostenible i de qualitat"

Montuïri i tota la comarca del Pla experimenten amb aquest projecte, que forma part d'INTERREG MED, programa de cooperació europeu transnacional per a la zona del Mediterrani. La participació activa de la ciutadania n'és un dels eixos principals. En parlem de tot plegat amb la tècnica Maria Antònia Martí, delegada de la Fundació MUSOL a Mallorca; la també tècnica de projecte, que dóna suport des de la central de València, Beatriz Martín, i el director de l'esmentada fundació, que també fa feina amb aquesta iniciativa, Francesco Filippi.

Què és la Fundació MUSOL (Municipalistas por la Solidaridad y el Fortalecimiento Institucional) i quines tasques fa a Mallorca?

Des de la seva fundació, el 1998, MUSOL té una vocació dirigida a la feina amb els ens locals, amb l'objectiu d'enfortir les capacitats dels actors locals i el seu paper en el desenvolupament local.

A MUSOL promovem el dret a una vida digna i el desenvolupament sostenible de les poblacions més desfavorides, desenvolupant i enfortint les capacitats tant dels governs regionals i locals com de la societat civil espanyola, europea, de l'Àfrica i Amèrica Llatina.

La seu central és a València, però té diferents seus repartides per tot Espanya. A Mallorca actualment hi ha 3 projectes en marxa entre ells, un al Pla de Mallorca, a Montuïri: el projecte SuSTowns.

En què consisteix la iniciativa SuSTowns?

SuSTowns forma part del programa INTERREG MED, programa de cooperació europeu transnacional per a la zona del Mediterrani, finançada pel Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER). L'objectiu del programa INTERREG MED és promoure el desenvolupament sostenible a la zona del Mediterrani, fomentant conceptes i pràctiques

Beatriz Martín i Maria Antonia Martí, tècniques de turisme sostenible del projecte SuSTowns.

innovadores i un ús sostenible dels recursos i sempre donant suport a la integració social mitjançant un enfocament de cooperació integrat i de base territorial.

El projecte SuSTowns té una durada de trenta mesos, que comprèn entre el novembre de 2019 i el juny de 2022, i compta amb un pressupost total de 2.872.000€.

Per què Montuïri, de la comarca del Pla, i ses Salines, del Migjorn, són els municipis pilot?

El projecte consta de deu socis i dinou municipis pilots a set països diferents: Itàlia, Espanya, Portugal, Croàcia, Grècia, Albània i Eslovènia. Els municipis pilots d'Espanya es troben a Mallorca, i són ses Salines i Montuïri. Aquests dos van ser triats per la Fundació Musol com a municipis pilot, donada la seva ubicació, l'alt potencial turístic, Montuïri d'interior i ses Salines, costaner, així com les seves característiques històriques i culturals. .

Què s'ha fet fins a dia d'avui als dos municipis?

Essent un projecte on la participació és clau per assegurar la seva continuació i sostenibilitat en el temps, es va plantejar en primer lloc la conformació de grups d'Acció Local que fossin figura de participació de tot el procés.

Es van dissenyar els plans d'acció local de turisme sostenible per a cada un dels municipis. S'ha elaborat un pla de màrqueting estratègic, un producte turístic i ara s'està en un procés de campanya de destí per cada municipi pilot (que es presentava el 19 de maig a FITUR).

Durant tot el projecte s'ha elaborat material audiovisual per donar a conèixer la destinació, i s'han organitzat formacions tant pel sector públic com pel sector privat.

A partir de juny fins a la finalització del projecte, el 2022, entrarem en la fase de capitalització, on volem aconseguir que els aprenentatges se sistematitzin i s'incorporin en un model de turisme sostenible, que es proposarà a les autoritats autonòmiques i estatals juntament amb recomanacions de millora de les seves polítiques públiques en el sector.

Quin potencial té un poble com a Montuïri com a destinació turística?

Montuïri i, en general, tota la mancomunitat de Pla, s'ha desmarcat del boom de la indústria hotelera i de la restauració que ha caracteritzat l'economia de Mallorca les últimes dècades. El sector turístic a Montuïri té actualment un gran potencial per ampliar i desestacionalitzar l'oferta turística de l'illa i assegurar el desenvolupament sostenible del sector respectant l'entorn socioeconòmic, cultural i ambiental del territori.

El potencial turístic de Montuïri resideix principalment en la seva ubicació, una regió al centre de l'illa que ha quedat fora d'un intens desenvolupament turístic, amb paisatges ben conservats, mantenint la seva identitat i singularitat. La seva posició estratègica permet als visitants combinar estades en un espai únic i tranquil i gaudir, amb viatges curts, dels principals atractius turístics que ofereix l'illa.

El visitant de Montuïri sol apreciar la tranquil·litat, la cultura, la naturalesa i la

gastronomia que ofereix el territori. Això ha permès el desenvolupament d'un turisme principalment slow per una banda i, per l'altra, d'un turisme més actiu gràcies a la possibilitat de realitzar activitats de cicloturisme a l'entorn, allotjant-se a hotels rurals d'alta gamma.

Com es pot ampliar aquest mateix projecte a la resta de municipis de la comarca del Pla?

L'objectiu és provar i desenvolupar una nova metodologia per a la participació activa i la governança, i un nou enfocament per al desenvolupament del turisme sostenible a les ciutats petites. .

SuSTowns vol oferir a les àrees mediterrànies seleccionades eines de planificació i gestió de l'activitat turística que promoguin un turisme sostenible, de qualitat i que representen una alternativa per al desenvolupament sostenible de zones d'interior i illes, evitant els impactes negatius del turisme. Es tracta també de dotar d'instruments de creació i comunicació de la seva oferta turística a zones de petits nuclis amb encant que per estar a prop d'altres focus de turisme més importants i per les seves característiques tenen més difícil visibilitzar i materialitzar les seves fortaleses.

Quines experiències turístiques en concret pot oferir la comarca?

El programa d'experiències combina diferents tipus d'activitats, totes dins l'àmbit del turisme rural, actiu i de natura: senderisme i ciclisme, turisme lent, turisme fotogràfic de paisatge, cultura, viatges i natura, astroturisme, turisme cultural i tradicions vives envoltades de natura i turisme gastronòmic.

Paga la pena assenyalar l'últim informe d'Euromonitor, que afirma que el 76% dels consumidors participaran més en la sostenibilitat després de la COVID, però, el 42% de les empreses de viatges endarrerirà la decisió de crear nous productes sostenibles. Per tant, el municipi de Montuïri i el Pla de Mallorca tenen un gran potencial per respondre a aquests reptes en ser fàcilment

Foto: Marc Currius.

Foto: Alberto Pla

accessibles des dels mercats de demanda i situar-se en zones turístiques consolidades, que compleixin els requisits esmentats.

L'objectiu és, per tant, consolidar i connectar amb les noves tendències del turisme post COVID-19, en particular, fer dels pobles de la Mediterrània destinacions sostenibles i atractives, que contribueixin a diversificar i desestacionalitzar el flux turístic, afavorint una major distribució del turisme sostenible i del seu impacte socioeconòmic en el territori.

Quines són les principals virtuts-punts forts de Montuïri i del Pla: les tradicions, els museus, els monuments, les rutes cicloturístiques, els paisatges...?

Tant l'Ajuntament com els residents mateixos apunten a un major desenvolupament del turisme que ofereixi qualitat als visitants i conservi l'autenticitat del lloc caracteritzada per un paisatge eminentment rural i per una gastronomia i costums i tradicions vives i arrelades

en l'entorn pròpies de l'interior de Mallorca. Tots dos són destins d'interior, tradicionals, que conserven la seva autenticitat i encant. Tenen un gran potencial en quant a turisme cultural, turisme rural, astronòmic (observació d'estrelles), turisme gastronòmic, de naturalesa i esportiu.

Per a ells s'ha dissenyat el producte turístic 'Colores del Pla'. La proposta de valor de l'experiència 'Colores del Pla' es basa en promoure i accentuar els aspectes següents, que diferencien aquesta experiència al Pla de Mallorca i Montuïri d'altres destinacions competidores del Mediterrani i les Illes Balears:

- Una destinació allunyada del soroll, però a prop de tot.
- Una experiència que inclou les comoditats de viatjar amb una agència i la llibertat de viatjar pel vostre compte.
- Rutes per senders tranquils envoltats de natura que connecten pobles amb encant.
- Una àmplia oferta natural, cultural i gastronòmica que permet crear rutes per a tots els gustos.
- Allotjament de qualitat, centrat en el descans i la comoditat, envoltat de natura. La gran majoria d'aquests allotjaments tenen experiència en rutes de senderisme i ciclisme, de manera que s'adaptaran perfectament a les necessitats dels segments de mercat objectiu.

'Colores del Pla' és la nova marca que donarà nom al dossier d'experiències turístiques sostenibles del Pla de Mallorca. Un sistema d'experiències dissenyades perquè el viatger descobreixi la naturalesa, la cultura i l'encant dels pobles del Pla de Mallorca. Aquesta nova marca turística neix amb l'objectiu de posicionar el Pla de Mallorca com un destí referent per al turisme actiu, rural i cultural a l'illa i poder agrupar a totes les empreses interessades i compromeses amb el desenvolupament del turisme sostenible i de qualitat en el territori.●

Experiències

"Els pagesos i els propietaris d'agroturismes som els primers cuidadors del medi ambient i del paisatge"

TONI GELABERT QUETGLES

Propietari, amb la seva dona Margalida Negre Roig, de l'Agroturisme Roqueta de Maria de la Salut

L'Agroturisme Roqueta es troba a aproximadament un quilòmetre del poble de Maria de la Salut. És un petit agroturisme compost per cinc apartaments, sumant un total de 12 places turístiques. La tranquil·litat i el servei personalitzat en són protagonistes. Cal destacar que les antigues cases de Roqueta, datades del segle XIII, formen part d'una de les set cavallerisses amb les que el rei Jaume I obsequià als set nobles que col·laboraren amb ell a la conquesta de Mallorca. Criden molt l'atenció un majestuós portal i un escut de l'edifici històric (d'una altra propietat) aferrat a l'agroturisme.

El matrimoni format per Toni Gelabert Quetgles (Maria, 1954) i Margalida Negre Roig (Maria, 1959), explica que obriren l'Agroturisme Roqueta (www.agroroqueta.com) l'any 2005. L'horari habitual d'obertura de l'establiment és de març a octubre, si bé la crisi sanitària mundial del coronavirus (COVID-19) ha alterat també en gran mesura el sector turístic. No obstant això, esperen que aquesta temporada de 2021 "sigui un poc millor que la de l'any passat, esperem que la vacunació massiva tenguin bon efecte".

La finca compta amb piscina i arbres fruiters. Ara bé, el producte estrella, que du el nom de l'agroturisme, és l'oli d'oliva verge extra. L'elaboració es fa també en part al mateix agroturisme (disposa de polivalents sales ben equipades a propòsit), però les oliveres, prop de 1.500 i de la varietat arbequina, es troben a diferents parcel·les del municipi. Alguns d'aquests terrenys, per cert, són visibles des de Roqueta. Tampoc hi falta el cultiu de cereals.

Gelabert informa que la producció anual d'oli és "d'entre 6.000 i 8.000 litres". Les botelles que es comercialitzen, de 250 i 500 ml. La garantia de qualitat és evident, ressaltant a més el segell de la Denominació d'Origen (D.O.) Oli de Mallorca. Ho

començà a comercialitzar al 2008. El propi Gelabert defineix d'aquesta manera l'oli Roqueta: "És un oli suau i afruitat mig, pica poc i amargueja fluixet".

El perfil de turistes més freqüents: "Alemanys i centreeuropeus". Sense cap dubte, el servei personalitzat, la tranquil·litat, la qualitat gastronòmica, l'activitat agrícola i la sostenibilitat en són les claus de l'èxit. "Els pagesos i els propietaris d'agroturismes som els primers cuidadors del medi ambient i del paisatge, ho volem tenir en bones condicions i que sigui atractiu", subratllen Gelabert i Negre. ●

Experiències

"Els turistes que s'allotgen a Can Moio destaquen el fet de sentir-se com a casa sense estar a casa"

CATA MONCADAS

Propietària de l'establiment de Turisme d'Interior (TI) Can Moio de Montuïri

Al carrer Pare Antoni Martorell, número 3, del poble de Montuïri, es troba Can Moio, un establiment de Turisme d'Interior (TI). La casa té més de cent anys d'història i també és coneguda com Ca s'Italià. Obrí al públic com a TI l'any 2017. Compta amb cinc habitacions (10 places).

La propietària, Cata Moncadas, comenta que el perfil de turistes més habituals tenen una mitjana d'edat d'entre 30 i 45 anys. Des del començament, la majoria són procedents d'Alemanya.

"Els turistes que s'allotgen a Can Moio destaquen el fet de sentir-se com a casa sense estar a casa", explica Moncadas. En aquest sentit, valoren molt l'atenció personalitzada, la bona acollida, el tracte familiar.

Cal assenyalar que l'establiment, que disposa de la pàgina web www.canmoio.com, és categoria 'Adults Only'. Sobresurt una ferma aposta pel berenar amb producte local, de quilòmetre zero. Així, no hi falten les tomàtiques de ramallet, panades, formatges de la terra, sobrassada, coques de patata, ensaïmades, suc de taronja natural, etc.

Respecte la importància que té aquesta oferta de Turisme d'Interior, Moncadas defensa que "és també una manera de mantenir un patrimoni i treure-li un rendiment". En aquesta línia, considera clau el turisme "que tenguin en compte la sostenibilitat, el respecte al medi ambient, a les tradicions i a la manera de ser". No debades, "Mallorca és un paradís i si els visitants se'n duen una experiència diferent, autèntica, del que és l'illa, molt millor". Per això s'ofereixen constants recomanacions de botigues, tendes, forns i restaurants locals, així com de tradicions emblemàtiques com la dels Cossiers, o indrets màgics que paga la pena conèixer tant de l'interior com de la costa.

Vista exterior de l'establiment de Turisme d'Interior

Cata Moncadas, propietària de Can Moio

A Can Moio criden l'atenció les considerables dimensions del jardí i de la piscina. Múltiples detalls decoratius de la casa revelen també sensibilitat i estima. S'espera que aquesta temporada de 2021 sigui millor que la de 2020.●

Aires renovats als santuaris del Pla

La religió i l'espiritualitat es complementen amb hostatgeries singulars, el patrimoni i la gastronomia saborosa

Tòmeu Obrador, Redacció El Pla. – Els santuaris són, segons els diccionaris, capelles, esglésies, llocs, que han adquirit caràcter sagrat a causa d'una revelació de la divinitat (o de la Mare de Déu o d'algun sant), o bé que conserven relíquies o imatges, i que han esdevingut centre de devoció i pelegrinatge. Sens dubte, a banda del protagonisme de la religió i l'espiritualitat, cal destacar-ne el seu vessant turístic. En aquest sentit, a la comarca del Pla, sobresurten les hostatgeries dels santuaris de Cura (Algaida), Monti-sion (Porreres) i Bonany (Petra). Així mateix, mereix una consideració especial l'ermita de Sant Honorat (Algaida), com també el projecte que s'està actualment executant al Santuari de Consolació (Sant Joan).

Sens dubte, crida l'atenció l'empenta jove que es viu a Cura i Monti-sion. Aires renovats, nous enfocaments i noves il·lusions. Això ja és perfectament reflectit a les xarxes socials Facebook i Instagram, amb perfils propis d'ambdós llocs.

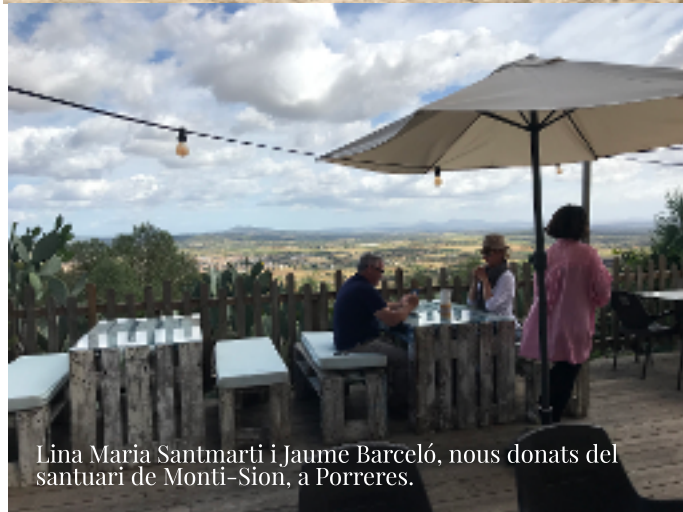
A uns 543 metres d'altitud trobam el Santuari de Cura, amb la seva hostatgeria i el seu restaurant, gestionat des de juny de 2014 per la família Vidal Servera (del restaurant Es 4 Vents). A la pàgina web www.santuaridecura.com hi ha abundant i completa informació. Rafel Vidal, entrevistat per aquesta revista, defensa la combinació de tradició amb modernitat i qualitat. En aquest sentit, s'aposta per l'atenció i el servei personalitzat, la tranquil·litat, el confort, la figura i tot el que suposa Ramon Llull, la sostenibilitat, l'entorn natural, les vistes excepcionals, els productes de Quilòmetre Zero (de proximitat) i l'oferta gastronòmica suggeridora, que inclou cuina mallorquina tradicional, plats de muntanya, menjar casolà, plats mediterranis i producte fresc. "L'hostatgeria compta amb 23 habitacions dobles, 6 superiors i 4 júnior suites amb balcó, i els preus oscil·len entre els 70 i 90 euros per vespre, depèn del moment de la temporada", explica Vidal. Paral·lelament, es lloguen també sales per a la realització d'activitats

Rafel Vidal gestiona actualment l'hostatgeria i restaurant del Santuari de Cura.

en grup: ioga, creixement personal, meditació, etc. No de bades, es desitja que cada visitant se'n dugui "experiències úniques" del Santuari de Cura. S'espera que l'ocupació aquest 2021 sigui un poc millor que la de 2020, gràcies sobretot a la vacunació massiva. El perfil dels turistes més freqüents a l'hostatgeria: principalment parelles i persones majors de 50 anys. Finalment, cal apuntar que de la tenda (souvenir) i les visites al museu se n'encarrega una altra entitat (es pot veure a www.spiritualmallorca.com). Des de 1913, els responsables del santuari són els Franciscans del Tercer Ordre Regular.

No podem abandonar la coneguda 'muntanya sagrada' que representa el Puig de Randa sense fer referència a altres dos llocs famosos: el Santuari de Nostra Senyora de Gràcia (Llucmajor), que des de fa anys es troba afectat-restringit per un enfonsament de la part de l'aparcament, i l'ermita de Sant Honorat, de la qual la pàgina web www.ermitasanthonorat.org promociona la Sala de Meditació, la Sala de Ramon Llull, la Sala de Fundació, l'hostatgeria amb 26 habitacions i el menjador amb aforament de 30 persones aproximadament. L'èxit que tenen les trobades espirituals, meditacions, etc., ha provocat sovint llistes d'espera.

Lina Maria Santmartí i Jaume Barceló, nous donats del santuari de Monti-Sion, a Porreres.

Si ens desplaçam a Monti-sion, parlem amb Lina Maria Santmartí Bauzà i Jaume Barceló Garí, els nous donats (des de l'estiu de 2019). Han impulsat iniciatives substancials en poc temps i tot i la crisi global de la pandèmia del coronavirus. Els visitants disposen d'una terrassa nova amb vista cap al poble de Porreres i un major horari d'obertura. A més a més, l'oferta gastronòmica del bar-restaurant s'ha ampliat: brunch, cuina fusió i comandes de cuina mallorquina. "Enguany veurem com anirà, esteim a l'expectativa del què passarà, es tracta d'anar fent feina i que ho conegui la gent", afirmen Lina i Jaume. L'hostatgeria consta de set cel·les dobles. El preu? 50 euros per habitació. També hi ha sales amb lliteres i sala funcional: ioga, formació, tallers, etc. "És un lloc únic", recalca Santmartí, pel seu entorn, el patrimoni, la tranquil·litat i el menjar que s'hi elabora. No hi manquen les celebracions de batejos, comunions, noces, dinars familiars, aniversaris, trobades d'amics i de treballadors d'empreses, esportistes, etc. La coordinació amb la propietat, la parròquia porrerenca, Nostra Senyora de la Consolació, és una constant. Qualsevol

persona pot contactar amb els donats a través del número de telèfon 971 647185, així com a través de Facebook i Instagram. Capítol apart, arran de converses amb veïns i visitants a Monti-sion, el greu impacte generat per les graveres de la zona, visibles des de ben enfora.

Un altre puig emblemàtic de la comarca del Pla és el de Bonany (Petra). Compta també amb una petita hostatgeria. L'edifici indica un any a la seva entrada: 1917. En aquest cas, la coordinació dels donats és amb la parròquia de Sant Pere. No es fan publicitat ni anuncis de la disposició i el nombre de cel·les, ni del preu de l'estada ni d'altres aspectes de l'allotjament existent. A Facebook, perfil Santuari De Bonany Petra Mallorca, es publiquen informacions parroquials, comentaris, fotos i vídeos de visitants, etc. A la web promocional turística plademallorca.net s'indica: "El santuari compta amb un espai destinat a l'hostatgeria, amb cel·les i serveis per als pelegrins. Actualment està al càrrec d'uns donats (religiosos no professors dedicats al servei de la comunitat)".

Finalment, hem de fer al·lusió a les obres que s'estan executant al Santuari de Consolació de Sant Joan, impulsades pel Consorci Borsa d'Allotjaments Turístics del Govern de les Illes Balears i l'Ajuntament. Es rehabilita l'edifici dels Fossers, contemplant la millora de la coberta i el reforçament de l'estructura, la disposició de set cel·les, banys comunitaris, etc. D'entre els nous usos previstos, es proposa la creació d'un nou alberg, sense descartar-hi d'altres possibilitats i espais per a activitats dels veïnats de Sant Joan i visitants del municipi. El pressupost és de quasi 159.000 euros, mentre que el termini d'execució de les obres, sis mesos. L'Ajuntament preveu adjudicar una concessió per a l'explotació i el manteniment. Aquest alberg promocionarà també la ruta de Lluc, així com d'altres itineraris de cicloturisme i senderisme.

La pròpia Mancomunitat del Pla manifesta: "Cal remarcar que, des de fa dècades, el turisme de vessant religiós i espiritual ha anat guanyant molts adeptes. Així, representa una oportunitat considerable d'activitat turística ja que, al contrari del que succeeix moltes vegades amb el turisme tradicional, aquest sol ser recurrent al mateix lloc dins un període curt de temps i, per tant, resulta ser un turisme fidel al lloc que es visita". ●

Itinerem: l'aposta per recuperar les possessions com a base de l'experiència turística

Al Pla de Mallorca hi ha una vintena d'antigues possessions que avui funcionen com a recurs turístic

Redacció El Pla.- Segons Wikipedia "Una possessió és el tipus d'hàbitat rural dispers propi de Mallorca. Consta de zones d'habitatge i altres dependències per a l'explotació agrícola d'un extens territori circumdant". Des de la Fundació Itinerem "es tracta d'una definició bastant encertada en el seu concepte, però no ens transmet l'autèntic significat i importància de les possessions en la història de Mallorca (...) Les possessions són el reflex d'alguna cosa molt més profunda, d'una manera de concebre l'illa, d'estructurar la societat, de percebre el temps i d'entendre la vida".

Per aquesta passió i voluntat de protegir, difondre i posar en valor el patrimoni de la nostra illa es va crear la Fundació Itinerem. L'objectiu d'Itinerem és la creació d'un Itinerari Cultural del Consell d'Europa entorn de les cases rurals històriques del Mediterrani, que a Mallorca són conegudes com a possessions. Per a aconseguir-ho, el 2018 Diego Zaforteza va crear la Fundació Itinerem, de la qual és gerent.

Les seves principals àrees d'activitat són:

- Memòria, història i patrimoni europeu.
- Cooperació en recerca, desenvolupament i innovació (I+D+i).
- Intercanvis culturals per als joves i col·lectius en risc d'exclusió
- Pràctica cultural i artística contemporània.
- Turisme cultural i sostenible.

El mateix any, de manera simultània, es crea una empresa de distribució comercial en línia d'estades en agroturismes i hotels rurals situats en antigues possessions que apareguin en el mapa del Cardenal Despuig de 1785. "L'objectiu de l'anterior és crear una oferta turística diferencial basada en la nostra història dirigida a una mena de turista d'alt nivell social i cultural", explica Zaforteza. Des de la Fundació varen identificar que podien optar a

Fundación Itinerem

finançament europeu, a través del programa de rutes culturals del Consell d'Europa. Per això varen decidir aliar-se amb altres cinc països de la Mediterrània: França, amb Còrsega; Grècia, amb Rodes; Itàlia, amb Sicília; Espanya, amb Mallorca, i Malta. "Totes illes, a tota la Mediterrània existeix el concepte de possessió", explica Zaforteza.

A Mallorca, seguint el mapa del Cardenal Despuig, hi ha 1250 possessions, de les quals, unes 300 són avui en dia recursos turístics. Una vintena d'aquestes possessions històriques, reconvertides en agroturismes o allotjaments de turisme d'interior, es situen a municipis del Pla de Mallorca. Configuren així una oferta alternativa que forma part d'aquest "nou producte turístic" que es vol promocionar a la comarca, lluny de les postals típiques de sol i platja. Un producte turístic que connecta l'allotjament amb l'experiència completa: història, patrimoni, gastronomia, producte local, paisatge...

Diego Zaforteza presenta Itinerem als membres de l'"Enterprise Europe Network"

A principis de 2020, Itinerem llença la seva plataforma de reserves per allotjaments a possessions... I arriba la Covid. Així i tot, no han aturat de créixer: avui 30 possessions de tota Mallorca formen part de la xarxa Itinerem, dues d'elles al Pla: els agroturismes Binicomprat, a Algaida, i Gossalba, a Sant Joan.

"El turisme rural està en primera línia ara", preveu Diego Zaforteza, "la gent cerca entorns allunyats de les masses, allotjaments amb pocs clients, on els nins puguin córrer". Ara bé, es dirigeixen a un nínxol de mercat no habitual a Mallorca fins fa uns anys: "no volem arribar al turista de sol i platja, apostam per la desestacionalització", afirma el gerent d'Itinerem.

Quan se'ls pregunta sobre què entenen per turisme sostenible, des d'Itinerem ho tenen clar. "Aquell que consisteix a exercir la menor pressió possible sobre el territori", explica Zaforteza, "per nosaltres seria positiu passar de 12 milions de turistes a 6, però que inverteixin més en les seves estades". Aclareix que no es tracta només de dirigir-se a un públic de molt alt nivell adquisitiu, però si a un perfil "disposat a deixar-se sorprendre". ●

Agroturisme Gossalba, a Sant Joan.

Agroturisme Binicomprat, a Algaida.

NOTÍCIES DEL PLA

Algaida

La biblioteca municipal té el nom de l'escriptor algaidí Gabriel Janer Manila

Es Saig, 23/05/2021. La Biblioteca d'Algaida du a partir d'avui el nom de Gabriel Janer Manila. El ple de l'Ajuntament així ho va aprovar el passat mes de desembre de 2020 i, coincidint amb la celebració de la Festa del Llibre, s'ha duit a terme l'acte oficial amb l'assistència de l'autor, en el que serà "un reconeixement públic a l'escriptor, mestre i pedagog algaidí".

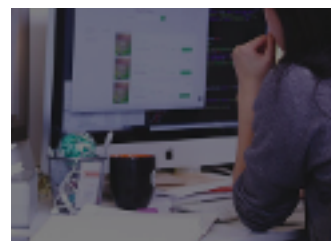
Just després s'ha presentat el llibre homenatge que la delegació d'Algaida de l'Obra Cultural Balear i es Saig hem publicat amb motiu del 80è aniversari de l'escriptor algaidí, 'Gabriel Janer Manila, l'escriptor que beu del poble'. Si no heu pogut venir a la presentació, us oferim el llibre en pdf.

Costitx

Borses d'auxiliar administratiu i de monitors i directors de temps lliure

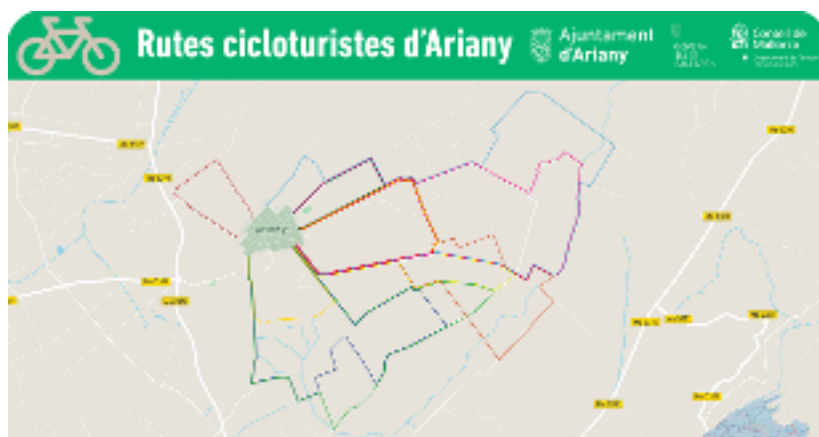
Noves oportunitats de feina desperten considerable interès. En concret, l'Ajuntament convoca una borsa d'auxiliar administratiu, mitjançant concurs, personal funcionari interí o laboral. Així mateix, convoca també una altra borsa de treball per cobrir amb caràcter laboral temporal la contractació de monitors i directors de temps lliure per a les escoles d'estiu.

Ariany

Deu rutes cicloturistes

Ajuntament d'Ariany, Govern de les Illes Balears i Consell de Mallorca promocionen les rutes cicloturistes del municipi, dins el Pla de Vies Ciclistes per a l'illa de Mallorca. Exactament, un cartell divulga un total de deu rutes. Els recorreguts consten d'entre 2.256 m (l'itinerari més curt) i 10.280 m (el més llarg).

Maria de la Salut

Inaugurat el nou Casal de Joves

El dia 24 d'abril s'inaugurà, amb èxit de participació, el nou Casal de Joves, al carrer de Sant Miquel, 11, 2a planta (sala jove de l'edifici de la tercera edat). Es tracta d'un espai obert al jovent per cobrir-ne les necessitats en aquests temps tan difícils. Jocs de taula, billar, futbolí, videojocs, lectura i zona exterior chill out foren algunes de les propostes que s'hi varen poder trobar. L'Ajuntament agraeix a é Temps Lliure per la feina feta i pel futur del casal.

Montuiri

Reforma de la Casa de la Vila

L'Ajuntament destaca la reforma de la Casa de la Vila, que és ara "més moderna i accessible, gràcies a un elevador". Així mateix, "també s'han instal·lat plaques solars a la teulada, un equip de climatització i un altre de recirculació d'aire". S'anima a la ciutadania a visitar la institució per veure el conjunt d'actuacions realitzades.

Petra

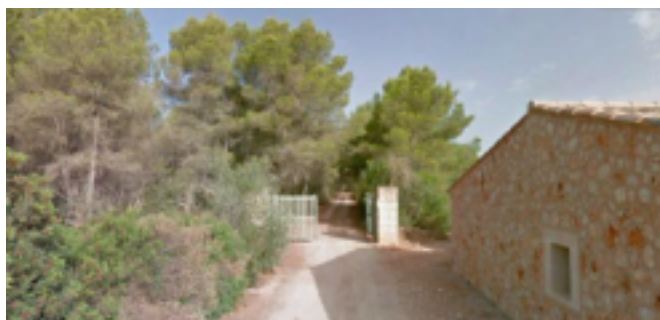
Pla de remodelació de l'Estació Vella i voltants

La presidenta del Consell de Mallorca, Catalina Cladera, visità el poble de Petra i comprovà in situ, amb autoritats locals encapçalades pel batle, Salvador Femenias, la previsió d'inversions que subvenciona la institució insular. Es desplaçaren al lloc on es remodelarà l'Estació Vella i voltants, obra valorada amb uns 300.000 euros. Tot això gràcies a la signatura d'un conveni d'ús amb Serveis Ferroviaris de Mallorca (SFM).

Porreres

Possible privatització del Camí de Son Lluís

Porreres. Periòdic local d'informació. Maig 2021..-El Camí de Son Lluís, a Porreres, pot haver estat víctima d'una possible privatització, segons va denunciar l'Observatori Mediterrani d'Estructura Urbana i Territori. Parlam d'una via de comunicació de domini públic que ocupa 8.556 metres quadrats segons el Cadastre, que ja apareix tancada a les fotos de 2012 de l'Street View. El 2018 es comprovà que el camí seguia tancat.

Sencelles

Obres d'inversió per valor d'1.200.000 €

El ple de l'Ajuntament de Sencelles va aprovar al ple del dia 10 de maig els pressuposts previstos per l'any 2021. Cal destacar la previsió d'obres d'inversió per valor d'1.200.000 € en els pròxims dos anys.

Entre les actuacions previstes per enguany i ja en execució, sobresurten les reformes d'eliminació de les barreres arquitectòniques al cementiri. Amb els plecs ja publicats, trobam l'asfaltatge i millora de tres carrers de Sencelles i un de Biniali.

De les actuacions que estan en fase de projecte i a punt d'executar-se, ressaltar la reforma de la plaça de la Vila, l'habilitació del pàrquing del carrer dels Molins, les millores en el pàrquing des Fossaret i la construcció d'uns quartos de bany adaptats al centre de cultura Can Garau i al Casal de Gent Gran. I per últim, en fase de projecte trobam l'extensió de la xarxa d'aigua potable a Cascanar i a Jornets.

Sineu

Joan Gelabert Miquel, *Teco*, ja té la seva llamborda

Díngola, 21/05/2021.- Avui s'ha instal·lat una llamborda a Sineu per recordar Joan Gelabert Miquel, Teco, nascut el 10 de novembre de 1895 al carrer Rosa núm. 10 del municipi, que seria deportat el 1940 al camp de concentració de Mauthausen-Gusen, on va ser assassinat el 3 d'agost del 1941 a l'edat de 46 anys. Informació que recull l'historiador Gabriel Florit en el llibre Sineu. Fills il·lustres alternatius.

A l'acte han assistit el secretari autonòmic de Sectors Productius i Memòria Democràtica, Jesús Jurado; el batle de Sineu, Tomeu Mulet, el director general de Memòria Democràtica, Marc Herrera, i Maite Blázquez, representant de la Comissió de Fosses i de l'associació Memòria de Mallorca, entre d'altres autoritats. També ha assistit Maria Miquel Coll, familiar de l'homenatjat.

Vilafranca de Bonany

II Jornades d'Estudis Locals

Organitzades per l'Ajuntament, amb aquestes jornades es pretén que es puguin fer aportacions que donin llum a aspectes del nostre municipi i el seu entorn des de la perspectiva de diferents camps de la investigació i el coneixement: la història, el patrimoni, la societat, el medi ambient, el territori, l'economia, la geografia, l'art, la cultura popular...

Les II Jornades tendran lloc el dissabte 11 de desembre de 2021 a la Sala Auditori Francesc Amengual. Els resums que s'han d'exposar podran lliurar-se fins el 27 de novembre.

Lloret de Vistalegre

Un milió d'euros per a la rehabilitació del conjunt del Convent

Última Hora, 08/05/2021.- El convent dels dominics que domina el centre antic i la silueta de Lloret de Vistalegre està a punt d'iniciar la seva transformació definitiva. Aquesta setmana han començat les obres de l'ambiciós projecte impulsat per l'Ajuntament de Lloret per rehabilitar el major exponent del patrimoni arquitectònic del municipi, amb una inversió de doble públic que supera el milió d'euros per a un municipi de tot just 1.600 habitants.

Sant Joan

El Centre Cultural ret homenatge a Carles Costa Salom

El Centre Cultural ret homenatge a Carles Costa Salom, ànima del Centre Cultural des de la seva creació el 1979. Pensam i creim que el millor homenatge que li podem fer és continuar fent una part dels projectes que ell va posar en marxa o els va donar l'impuls definitiu. I deim "en part" perquè el volum d'iniciatives que s'han fet i es fan a Sant Joan promogudes per en Carles és inabastable. Tant és així que hem volgut que tot el conjunt d'activitats que durem a terme tenguem com a lema 'Infinit Carles'.

Santa Eugènia

Campanya 'Rasca & guanya' per promocionar el comerç local

L'Ajuntament de Santa Eugènia posa en marxa la campanya 'Rasca i guanya' per promocionar el comerç local. Es repartiran més de 4.000 € en premis directes de 5 € o 10 € i lots de productes o serveis aportats pels establiments taujans. Així, de l'1 al 30 de juny comprar als comerços de Santa Eugènia té premi. Serveis de perruqueria, un val per a benzina, productes de papereria o

parafarmàcia, dos berenars per dues persones, un lot de discs o un sopar per a dues persones són alguns dels premis que els comerços taujans han posat a disposició de l'Ajuntament per sortejar entre tots els clients dels negocis locals.

Llubí

Presentació de l'escoleta Moixaina

Dia 17 d'abril es va presentar l'escoleta Moixaina al poble de Llubí. En aquest acte hi assistiren la presidenta del Govern, Francina Armengol, la presidenta del Consell de Mallorca, Catalina Cladera, el conseller d'Educació, Martí March, i el director insular de Cooperació Local, Jaume Tomàs. A més de la presentació pública de l'escoleta, es féu un reconeixement a tots els professionals que han participat d'aquest projecte.

Xaboles, ovelles, paracaigudista, vídues

Els ullastres m'han envaït el puig des Càrritx, com a tants de bocins a foravila, han tancat un dels camins del puig d'en Baldiri, el senderol de tres peus per anar a Son Ferrer el me llaura el veïnat i sempre seguit hi som... Una colla de perdius corren i volen per dins els sembrats que creixen i ja les tapen.

És preocupant la invasió de casetes fetes de fusta, petites, o cotxes convertits en casa, xaboles de tot tipus en una paraula, posen llavors una piscina de plàstic i una bandera espanyola, i no són okupes, han comprat el bocí de terra, un bocinet, un quartó o mig, tant se val, allò és seu i com deia l'amo en Toni des Garrigó: "dins lo meu s'ajuntament no ha de venir a dir-me què hi puc fer i què no puc". Idò això!

Ho cont al cafè i en Gori Lladre diu: "Jo tenc un herbatge per tot que fa molt brut i molt descuidat, hi posaré cabres que diuen que ho fan net". En Llorenç Cadebou, més experimentat li aconsella: "No posis cabres, ses cabres boten, surten, se'n van... val més un ase o dos, que se facin companyia".

En Jaume Plaquet s'aixeca: "Me'n vaig a veure es ganado!" "I que en tens molt?" "Res, nou ovelles, i ara ha caigut molt bé s'aigo que va fer, allò vaig sembrar civada mesclada amb margall –és margall és molt bo– i ha fet una estirada. Com ses carxofes!" Les carxofes donen molt de tema: que si les roben, la gent se creu que són com els espàrecs que són de tothom, que si ses meves deven tenir més de cinquanta anys les va sembrar es padrí i sempre les hi he tengut molt d'esment, que si les reguen o no, que si les blanques o si les negres són millors, més nostres, que si crues, torrades, frites o farcides...

Entra en Pere Caminal i mercadejava un xot per Pasqua a n'en Jaume. "Vine i el veuràs!" "No vull veure sa llana!" li diu "vull veure ses costelletes, no, no... tu el mates i l'escorxes i jo ja faré els trossos que m'he fet un piló

altet per fer bé sa feina..." Un del rotlo diu: "Què mos haurem d'estrènyer sa corretja?" i s'altre: "Mos donaran pes sac!" i el savi sentència: "Una cosa darrera s'altra, perquè ses dues coses al mateix temps no pot ser."

Me'n torn per amunt i me saluda en Joan Boveret i en Biel Carterò me diu: "Aquest, per no sebre, no s'ha sabut ni suïcidat ho va provar quatre vegades i a sa que feia quatre ho va deixa anar, quatre o cinc!" En Biel Carteró, va a poc a poc i bona lletra. El record de jove quan era el meu ídol d'infantesa de quan me contava que s'havia tirat en paracaigudes a la guerra de Sidi-Ifni, de les antigues colònies espanyoles al desert del Sàhara, que en Franco regalà a n'el Marroc i ara els sahrauís reclamen com a República independent. Es lamenta vivament del que li va passar fa uns dies a la seva finqueta d'Es Garrafell: "Idò, tu, uns cans me feren sang, o carn, me mataren tres ovelles, i un me va cridar: 'dos cans te mates ses ovelles' i hi vaig i... no t'ho creuràs, dos canots, tu... i obr sa maleta des cotxo per treure s'escopeta i tots dos hi boten dins i hi pugen i ala, allà dedins, com si fos es seu cotxo, plens de sang i jo vaig tancar sa porta i crid sa guàrdia civil i miraren un xip que duien i cridaren l'amo i va ser un estranger que té un xaletarro allà devora i me va dir: què vos dec? I rup-a-rup me va amollar lo que jo li vaig dir, sa meva boca va ser mesura... Bada tu i veuràs!"

Passa en Jordi Cassà: "Diós", "Diós". "Aquest" diu en Biel "no crec que vagi a fer llobades avui dematí! Maneja una viuda jove! I és que ara, saps que fa una si queda viuda? Quan una dona queda viuda se fa fer un quarto de baño, se compra un cotxe i se'n va a ballar a Los Melones... no és com abans que quedaven a ca seva a veure si un altre viudo els deia qualque cosa... a ne'n Jordi li agrada remoure ses abelles!" "I a vos?" "Jo? A un rameller mort per molt que el reguis..."

Me prepar per pujar al puig de sant Nofre, ara foravila, tot tan verd, relaxa.

Ressenya

Amador Bauçà i Climent Picornell conviden al viatge fotogràfic 'Sant Joan anys enrere. Imatges per al record'

El llibre constitueix un testimoni del passat ple de fesomies, llocs, oficis i paisatges emmarcats al llarg del segle XX

El turó de Consolació pelat. L'any de la neu. L'església omnipresent. Les glòries ciclistes. La pagesia més arrelada. Hi ha llibres que constaten la idiosincràsia dels pobles i 'Sant Joan anys enrere. Imatges per al record' n'és, sense cap dubte, un d'ells. Els seus autors són Amador Bauçà Bauçà (nascut l'any 1958, funcionari de Correus, col·leccionista de fotografies i apassionat de la música) i Climent Picornell Bauçà (nascut l'any 1949, professor, escriptor i membre de la junta de Pla de Mallorca XXI).

A finals d'abril, l'església parroquial acollí l'acte de presentació. A més a més dels esmentats autors, hi participaren l'amo en Toni Sastre Gayà 'de sa Botigueta' (carismàtic veí major, fotògraf, retratista i pagès) i Gracià Sánchez (editor).

Cal apuntar que el llibre representa el número 28 de la 'Col·lecció Ramon Llull' d'El Gall Editor i que també ha rebut suport de la Conselleria de Cultura del Govern i de l'Institut d'Estudis Balearics. El sumari inclou Introducció; Poble; Gent; Pagesia;

Oficis; Escola; Parròquia; Esports i Bulla. Els coordinadors d'aquest treball fotogràfic, que al mateix temps fa un exercici d'enaltiment patrimonial (social i cultural), també han comptat amb les col·laboracions (texts) d'Arnau Company Mates; Miquel Company Florit; Catalina Gayà Morlà; Joana Estelrich Blanch; Joan Matas Gayà i Antònia Costa Bauçà. No hi falten tampoc agraïments a les múltiples persones que han deixat fotografies.

Amador Bauçà, que té un arxiu de prop de 3.000 fotografies i que publica la secció 'Imatges per al record' a la revista local 'Mel i Sucre', defineix 'Sant Joan anys enrere. Imatges per al record' com "una memòria gràfica del segle XX del municipi". Reconeix que sempre li havia fet il·lusió que s'edités un llibre així, és a dir, un complement gràfic a les consolidades monografies del Col·lectiu Teranyines. Per la seva banda, Climent Picornell considera que aquest llibre suposa un testimoni del passat, una vista retrospectiva, "una espècie d'observatori gràfic de la vida santjoanera bàsicament del segle XX".

Amador Bauçà, Antoni Sastre, Climent Picornell i Gracià Sánchez a l'acte de presentació del llibre. AUTOR Foto: Guillem Florit 'Marió'

Homenatge a la gent gran essent batle l'amo Antoni Bauçà 'Escala' (anys 40).

Treballadors de la possessió d'Els Calderers (1928).

Sequer d'albercocs de ca l'amo en Peremaiol al barri del Camp (finals dels anys 50).

Banda de música de Sant Joan (anys 30).

Nines santjoaneres que han fet la primera comunió, obsequiades amb el 'rutlo' (anys 30).

MITJANS LOCALS

Al Pla de Mallorca existeixen publicacions de caràcter local i periodicitat variable que tracten l'actualitat dels diferents municipis.

Clicant al seu logo podeu anar a les seves webs o xarxes socials.

Posa't en contacte amb nosaltres si vols afegir el teu mitjà a aquesta secció.

essaig.cat

Algaida, Pina i Randa

Algaida

Porreres

Porreres

Maria de la Salut

Sencelles

Sant Joan

Sineu

SERRA MAMERRA

Petra

Sa Pobla

Montuïri